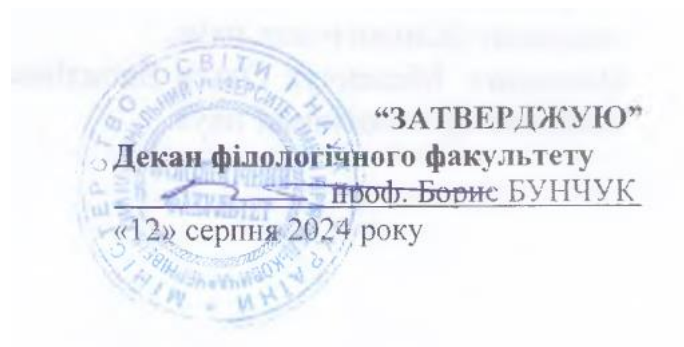

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова та література)
Освітньо-професійна програма	«Українська мова та література»
Мова навчання	українська

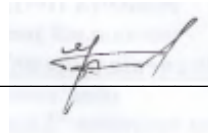
Наскрізню програму практичної підготовки студентів складено на підставі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 р. № 93, «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», затвердженого Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та введеного в дію протоколом ректора № 7 від 31.08.2020 року, освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти (бакалаврського) за спеціальністю 014 Середня освіта галузі знань 01 Освіта, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «29» червня 2023 р.).

Укладач:

Максим'юк Оксана Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови.

Програма ухвалена вченою радою філологічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Гарант ОП доцент, к.філол.наук

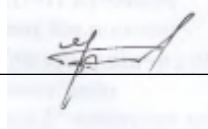
Валентин МАЛЬЦЕВ

Програма погоджена

– кафедрою української літератури

Протокол № 1 від 9 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

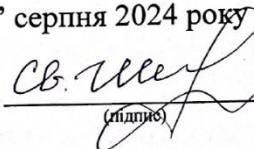

Валентин МАЛЬЦЕВ

– кафедрою сучасної української мови

Протокол № 1 від «9» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

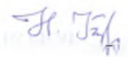

(підпис)

Шабат-Савка С. Т.
(прізвище та ініціали)

– кафедрою історії та культури української мови

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

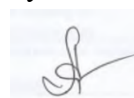

Наталія КОЛЕСНИК

Схвалено методичною радою філологічного факультету.

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК
(прізвище та ініціали)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту й завдань навчальних і виробничих практик ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 014 Середня освіта спеціалізації 014.01 Українська мова і література освітньої програми „Українська мова та література”.

Наскрізна програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми (затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 6 від «29» червня 2023 р.)) та відповідає стандартам вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта, а також навчального плану спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)» освітнього рівня – бакалавр.

Практика посідає важливе місце в навчально-професійній підготовці здобувачів освіти – майбутніх фахівців. Проходження практики здійснюється в умовах, які максимально відтворюють ситуацію професійної діяльності. Це один із важливих етапів навчання здобувачів освіти, на якому забезпечується практична реалізація здобутих теоретичних знань, набутих загальних і предметних компетентностей.

Роль і значення практики в системі підготовки майбутніх фахівців полягає в тому, що в саме процесі практичної роботи відбувається професійне становлення студентів, підвищується мотивація до опанування фахових дисциплін, формується особистість фахівця у своїй галузі знань, здатна самостійно вибудовувати стратегію власного професійного розвитку. Адже під час проходження практики студенти мають змогу застосувати здобуті знання, набуті вміння й навички в реальних умовах, системно й цілісно аналізуючи перебіг і результати власної діяльності. У такий спосіб закладаються основи формування індивідуальної педагогічної майстерності майбутніх фахівців, розвивається критичне мислення та креативне ставлення до професійної діяльності

Мета практичної підготовки студентів полягає в узагальненні та структуруванні усіх етапів професійної підготовки майбутніх фахівців філологічної галузі: формування стійкого професійного інтересу до обраної спеціальності, ознайомлення зі специфікою і змістом роботи в різних закладах загальної середньої освіти та створення уявлень про спеціальність філологів як сфери майбутньої діяльності та утвердження професійних умінь і навичок учителя-філолога.

Основні **завдання** практичної підготовки:

- поглибити і розширити теоретичні знання студентів з фахових дисциплін, орієнтувати їх на зміст та обсяг шкільних предметних курсів;
- виробляти у студентів здатність застосовувати здобуті теоретичні знання в умовах професійної діяльності;
- забезпечити реалізацію ключових і предметних компетентностей майбутніх випускників;
- формувати стійку мотивацію до оволодіння професійною діяльністю, стимулювати до постійного самовдосконалення і саморозвитку у майбутній професії;
- ознайомити зі зразками передового педагогічного досвіду з метою формування у студентів індивідуальних стратегій педагогічної самоосвіти.

Зміст наскрізної програми практики здобувачів освіти ОПП «Українська мова та література» спеціальності «014 Середня освіта (Українська мова і література)» (освітнього рівня – бакалавр) включає програми таких етапів навчальної та виробничої практик, зокрема:

- ознайомлювальну педагогічну практику (2-й курс – 1 д / тиждень упродовж 4 семестру);
- навчальну педагогічну практику – 1 д / тиждень упродовж 5 семестру;
- виробничу педагогічну практику «Нова українська школа» (5-7 класи) – 4 тижні в 6 семестрі;
- виробничу педагогічну практику (4-й курс, 7-й семестр (4 тижні), 8-й семестр (6 тижнів)).

Організація і керівництво практиками. Згідно з навчальним планом загальне керівництво практиками здійснюється факультетським керівником, а методичне управління

забезпечується методистами – викладачами кафедр сучасної української мови, української літератури, кафедри історії та культури української мови.

Обов'язки факультетського керівника

Керівник практики від факультету готує наказ щодо проходження практики студентами факультету; заздалегідь здійснює підготовку баз практики; забезпечує проведення усіх організаційних заходів перед початком практики (інструктаж про дотримання правил техніки безпеки, етики спілкування в науковому, педагогічному та учнівському колективах, надання студентам-практикантам необхідних документів: направлення, програми практики, щоденника, індивідуального плану тощо); разом із керівниками практики від кафедр організовує і проводить настановну нараду з питань практики, на якій перед практикантами ставляться конкретні наукові або навчально-педагогічні та виховні завдання; здійснює підсумковий контроль проходження запланованої практики.

Обов'язки керівника-методиста від випускової кафедри

Керівник-методист кафедри бере участь у настановній нараді з питань практики на факультеті (перед початком практики) і в підсумковій конференції (при завершенні практики); проводить консультації з методичних питань, зокрема, вибір методів навчання, аналіз і шляхи подолання труднощів при підготовці занять, помилок і невдач при їх проведенні, організації роботи з учнівським або студентським колективом; перевіряє конспекти занять; відвідує усі заняття студентів-практикантів (уроки, практичні заняття, лекції тощо), бере участь у їх обговоренні, оцінює і виставляє відповідний бал у залікову відомість проходження практики; спільно з іншими керівниками узгоджує підсумкову оцінку.

Обов'язки студента-практиканта

Студент-практикант зобов'язаний розпочати й завершити практику у визначений термін; суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії і розпоряджень адміністрації установи, де проходить практична підготовка; якісно виконувати роботу, передбачену програмою практики; згідно з вимогами передбаченої практики підготувати усі необхідні звітні документи.

Бази практик

Базами проходження педагогічних практик студентів-бакалаврів можуть бути заклади загальної середньої освіти, школи з поглибленим вивченням окремих предметів, гімназії, ліцеї або середні спеціальні навчальні заклади III рівня акредитації. Вимоги до бази практики:

- відповідна матеріальна база, необхідна для проведення педагогічної практики та кількість середніх класів;
- рівень освіти та розвитку учнів середніх класів, який відповідає вимогам Державного стандарту;
- забезпечення викладання предметів вчителями першої й вищої категорій;
- згода адміністрації й педагогічного колективу на проходження практики студентів у визначений термін.

При наявності регіональних замовлень на підготовку фахівців, перелік баз практичної підготовки надають органи, які формували ці замовлення.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням з випусковими кафедрами, адміністрацією філологічного факультету пропонувати для себе місце проходження практики.

Зауваження: У випадку дистанційного навчання, на період карантину, воєнного стану практична підготовка студентів може здійснюватися в змішаному форматі в терміни, що визначені навчальними планами та з урахуванням особливостей змішаного / дистанційного навчання.

Структура наскрізної програми практики

Структуру наскрізної програми практики студентів спеціальності «014 Середня освіта (українська мова та література)» складають програми навчальних та виробничих практик, основні компоненти яких представлені в таблиці.

Види практик	Курс	Се- местр	Тиждів	Кількість годин			Форми контролю
				Кредитів ЄКТС	Всього год.	Самостійна робота	
I. Навчальна практика							
1. Ознайомлювальна педагогічна практика	II	4	1д/т впродовж навчаль- ного семестру	4,5	135	45	захист (екзамен)
2. Навчальна педагогічна практика	III	5	1д/т впродовж навчаль- ного семестру	4,5	135	45	захист (диференційова- ний залік)
II. Виробничі практики							
1. Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»	III	6	4	6	180	60	захист (екзамен)
2. Виробнича педагогічна практика (Ч. I)	IV	7	4	6	180	60	захист (диференційо- ваний залік)
3. Виробнича педагогічна практика (Ч. II)	IV	8	6	9	270	90	захист (екзамен)

Результати навчання
1. Навчальні практики

Ознайомлювальна педагогічна практика	
Загальні компетентності	ЗК 1. Уміння вільно й грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою. ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, впроваджувати інновації, обирати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності. ЗК 9. Здатність працювати в команді та самостійно, мотивувати на досягнення мети, створювати психологічно позитивний клімат у колективі, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.
Фахові компетентності	ФК 4. Здатність використовувати технічні засоби, можливості мережевих програмних систем та інтернет-ресурсів для розв'язання теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності. ФК 17. Знання особливостей планування роботи з української мови; видів планування; норм оцінювання письмових робіт учнів; типів уроків з української мови та літератури. ФК 21. Знання та розуміння професійної діяльності вчителя, здатність оцінювати інформацію для виявлення педагогічних проблем й ухвалення рішень щодо їх усунення. ФК 23. Знати основи й категорії педагогіки, закономірності психічного розвитку і пізнавальної діяльності людини, психологічні основи навчання й виховання.
Програмні результати навчання	ПРН 8. Систематично підвищувати рівень своєї професійної діяльності, продуктивно організовувати процес самонавчання та самовдосконалення. ПРН 9. Аналізувати, систематизувати та поширювати передовий педагогічний досвід. ПРН 10. Застосовувати набуті знання під час вирішення педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій. ПРН 24. Аналізувати індивідуальні навчальні особливості учнів під час планування навчання, враховувати особливі освітні потреби різних категорій учнів.
Навчальна педагогічна практика	
Загальні компетентності	ЗК 1. Уміння вільно й грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою. ЗК 2. Знання й розуміння предметної галузі та професійної діяльності. ЗК 4. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність працювати в команді та самостійно, мотивувати на досягнення мети, створювати психологічно позитивний клімат у колективі, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.
Фахові компетентності	ФК 15. Здатність якісно організовувати й проєктувати освітній процес на рівні навчального предмета, розділу, теми, уроку, проводити позакласну та факультативну роботу з огляду на сучасні підходи до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

	ФК 16. Розуміння змісту й принципів побудови програм з української мови та літератури; особливостей підручників та навчальних посібників; уміння підбирати навчально-методичні матеріали для проведення занять. ФК 18. Здатність здійснювати контроль та об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК 19. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку й самокорекцію своїх професійних якостей, організовувати процес самонавчання. ФК 23. Знати основи й категорії педагогіки, закономірності психічного розвитку і пізнавальної діяльності людини, психологічні основи навчання й виховання.
Програмні результати навчання	ПРН 7. Застосовувати в педагогічній діяльності новітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання. ПРН 10. Застосовувати набуті знання під час вирішення педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій. ПРН 11. Застосовувати різноманітні методи і форми навчання, сучасні прийоми керівництва навчальною, суспільною і творчою діяльністю учнівських колективів. ПРН 12. Організовувати та проводити дискусії на фахові (мовознавчі та літературознавчі), культурологічні та суспільно-політичні теми.

2. Виробничі практики

Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»	
Загальні компетентності	ЗК 1. Уміння вільно й грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою. ЗК 2. Знання й розуміння предметної галузі та професійної діяльності. ЗК 4. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність працювати в команді та самостійно, мотивувати на досягнення мети, створювати психологічно позитивний клімат у колективі, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.
Фахові компетентності	ФК 14. Уміння застосовувати фахові знання в професійній діяльності, обирати ефективні методи й технології навчання, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлювати важливість забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору. ФК 15. Здатність якісно організовувати й проєктувати освітній процес на рівні навчального предмета, розділу, теми, уроку, проводити позакласну та факультативну роботу з огляду на сучасні підходи до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи

	передовий український й міжнародний досвід. ФК 16. Розуміння змісту й принципів побудови програм з української мови та літератури; особливостей підручників та навчальних посібників; уміння підбирати навчально-методичні матеріали для проведення занять. ФК 18. Здатність здійснювати контроль та об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК 19. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку й самокорекцію своїх професійних якостей, організовувати процес самонавчання. ФК 22. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення. ФК 23. Знати основи й категорії педагогіки, закономірності психічного розвитку і пізнавальної діяльності людини, психологічні основи навчання й виховання.
Програмні результати навчання	ПРН 7. Застосовувати в педагогічній діяльності новітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання. ПРН 10. Застосовувати набуті знання під час вирішення педагогічних, навчально-виховних і науково-методичних завдань з урахуванням вікових й індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій. ПРН 11. Застосовувати різноманітні методи і форми навчання, сучасні прийоми керівництва навчальною, суспільною і творчою діяльністю учнівських колективів. ПРН 12. Організовувати та проводити дискусії на фахові (мовознавчі та літературознавчі), культурологічні та суспільно-політичні теми. ПРН 23. Володіти методикою майстерного викладання української мови та літератури в загальноосвітніх школах, методикою виховної роботи, технологією організації творчої діяльності учнівського колективу.
Виробнича педагогічна практика (Ч. І) Виробнича педагогічна практика (Ч. ІІ)	
Загальні компетентності	ЗК 1. Уміння вільно й грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою. ЗК 2. Знання й розуміння предметної галузі та професійної діяльності. ЗК 4. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, впроваджувати інновації, обирати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності. ЗК 9. Здатність працювати в команді та самостійно, мотивувати на досягнення мети, створювати психологічно позитивний клімат у колективі, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.
Фахові компетентності	ФК 1. Уміння вільно застосовувати знання основних мовознавчих і літературознавчих понять і концепцій у практиці викладання української

	мови і літератури, критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, виокремлювати й кваліфікувати наукові та методичні проблеми в цій галузі. ФК 9. Здатність розуміти значення української мови як державної в житті українського народу, уміння адекватно використовувати мовні ресурси в процесі фахової та міжособистісної комунікації, формувати й розвивати в учнів необхідні мовно-комунікативні компетентності. ФК 14. Уміння застосовувати фахові знання в професійній діяльності, обирати ефективні методи й технології навчання, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлювати важливість забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору. ФК 20. Дотримання норм професійної етики та принципів академічної доброчесності. ФК 22. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення. ФК 23. Знати основи й категорії педагогіки, закономірності психічного розвитку й пізнавальної діяльності людини, психологічні основи навчання й виховання. ФК 24. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами.
Програмні результати навчання	ПРН 11. Застосовувати різноманітні методи і форми навчання, сучасні прийоми керівництва навчальною, суспільною і творчою діяльністю учнівських колективів. ПРН 15. Застосовувати комплекс здобутих філологічних знань для розв'язання професійних завдань. ПРН 23. Володіти методикою майстерного викладання української мови та літератури в загальноосвітніх школах, методикою виховної роботи, технологією організації творчої діяльності учнівського колективу. ПРН 25. Володіти основами інформаційних та комунікаційних технологій, програмних систем та інтернет-ресурсів на рівні, достатньому для продуктивного й раціонального застосування в професійній діяльності та повсякденному житті.

Дидактичні карти навчальних дисциплін

Ознайомлювальна педагогічна практика	
Основний зміст діяльності	Форми й методи організації діяльності студентів-практикантів
Завдання, зміст і організація ознайомлювальної педагогічної практики.	Участь у настановних зборах й організаційних заняттях у закладі вищої освіти та закладі загальної середньої освіти.
Знайомство з адміністрацією школи, педагогічним колективом, основними напрямками роботи.	Бесіда з директором школи, його заступниками, з педагогічним колективом загалом та з учителем закріпленого класу. Екскурсія школою.

Особливості учнів підліткового віку та їх урахування в навчально-виховній роботі вчителя.	Бесіда зі шкільним психологом. Аналіз методик вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів основної школи.
Завдання та зміст роботи класного керівника. Планування виховної роботи у класі.	Бесіда з класним керівником. Вивчення плану виховної роботи. Укладання плану і змісту виступу на батьківських зборах (сценарій). Робота за індивідуальним планом.
Методика проведення окремих форм виховної роботи з учнями.	Бесіда з класним керівником. Відвідування й аналіз виховних заходів, підбір інформаційного та дидактичного матеріалу для складання сценарію виховного заходу. Робота за індивідуальним планом.
Актуальні проблеми викладання української мови та літератури	Бесіда з класним керівником. Відвідування й аналіз виховних заходів, підбір інформаційного та дидактичного матеріалу для складання сценарію виховного заходу. Робота за індивідуальним планом.
Урок – основна форма навчальної роботи	Відвідування уроків вчителів-словесників для накопичення педагогічного досвіду. Спостереження й аналіз уроків.
Методи навчання. Педагогічна діагностика навчальних досягнень учнів	Бесіда з учителем-словесником. Спостереження уроків. Робота за індивідуальним планом.
Домашня навчально-пізнавальна діяльність школярів.	Бесіда з учителем. Аналіз літератури й досвіду роботи вчителів із проблеми вдосконалення домашньої навчальної роботи учнів.
Підбиття підсумків ознайомлювальної педагогічної практики.	Участь у підсумкових заходах з ознайомлювальної педагогічної практики: засіданнях «Круглого столу», науково-практичній конференції.
Навчальна педагогічна практика	
Етапи	Зміст, основні завдання
1. Підготовчий	<i>До початку педагогічної практики:</i> 1.1. Затвердження керівників практики від університету та закладів загальної середньої освіти. 1.2. Вибір здобувачами освіти бази практики. 1.3. Формування пакету документів для проходження навчальної педагогічної практики. 1.4. Проведення настановної конференції: • ознайомлення здобувачів освіти з метою та основними завданнями практики, обов'язками й правами здобувача освіти – студента-практиканта; • ознайомлення з порядком ведення документації; • проведення цільового інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладі вищої освіти.
2. Ознайомлювальний	2.1. Зустріч з адміністрацією закладу освіти та керівником практики на базі практики. 2.2. Розподіл здобувачів освіти по класах. Знайомство й встановлення контакту з вчителем-класоводом, учнями класу. 2.3. Ознайомлення з системою освітньої роботи закладу освіти: • його історією, традиціями, структурою, графіком роботи;

	• кабінетами, класними кімнатами, їдальнею, бібліотекою, музеями, укріпленнями тощо; • системою освітньої, позакласної та позашкільної роботи закладу. 2.4. Ознайомлення з освітнім середовищем класу. 2.5. Ознайомлення з планом роботи вчителя на період практики, календарним та перспективним планами роботи вчителя, планом його виховної роботи. 2.6. Ознайомлення з порядком ведення шкільної документації (оформлення та ведення електронного класного журналу, особових справ, електронних щоденників, свідоцтв досягнень учнів, робочих зошитів тощо). 2.7. Ознайомлення з учнівськими портфоліо (за наявності). 2.8. Ознайомлення з системою доручень здобувачів освіти за програмою НУШ, методикою їх періодичної зміни. 2.9. Проведення індивідуальної роботи зі здобувачами освіти з метою виявлення їх інтересів, взаємовідносин. Вибір дитини для психолого-педагогічного спостереження за її розвитком. 2.10. Опрацювання змісту модельних та навчальних програм, підручників, робочих зошитів, за якими працюють учні ЗЗСО. 2.11. Укладання індивідуального плану проходження практики.
3. Основний	<i>Впродовж педагогічної практики:</i> 3.1. Спостереження та наступний аналіз записів своїх спостережень уроків, виховних заходів, режимних моментів. 3.2. Допомога вчителю-словеснику в підготовці дидактичних матеріалів до уроків з української мови та літератури, позаурочних заходів, перевірки робочих зошитів, самостійних та контрольних робіт. 3.3. Допомога вчителю-словеснику в підготовці дидактичних матеріалів до проведення інтегрованих курсів, здійснення їх самоаналізу. 3.4. Оцінка освітнього середовища класу. 3.5. Проведення виховного заходу (за планом роботи класного керівника). 3.6. Спостереження за діяльністю учнів (навчальною, позакласною). Укладання психолого-педагогічної характеристики класу. 3.7. Проведення психолого-педагогічних спостережень за окремим учнем (розвиток мовлення; когнітивний розвиток; розвиток творчих здібностей; фізичний розвиток). Укладання психолого-педагогічної характеристики учня. 3.8. Проведення індивідуальних бесід з учнями. 3.9. Вивчення матеріалу про специфіку роботи учителя з учнями з особливими потребами (врахування елементів <i>інклюзії</i>). 3.10. Самоаналіз результатів практики.
4. Підсумковий	<i>По завершенню педагогічної практики:</i> 4.1. Оформлення звітної документації практики.

	4.2. Оцінка роботи студента-практиканта вчителем та адміністрацією школи, затвердження характеристики практиканта. 4.3. Участь у підсумковій конференції за результатами проходження практики. 4.4. Оцінка результатів проходження практики керівником практики від випускових кафедр.
Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»	
1. Підготовчий	<i>До початку педагогічної практики:</i> 1.1. Вибір здобувачами освіти бази практики. 1.2. Розподіл студентів за базами практики. 1.3. Формування пакету документів для проходження виробничої педагогічної практики. 1.4. Проведення Настановної конференції (ознайомлення студентів із завданнями та змістом педагогічної практики; обговорення змісту й організаційного плану роботи. 1.5. Ознайомлення з порядком ведення документації; проведення інструктажу із техніки безпеки).
2. Ознайомлювальний	2.1. Ознайомлення з освітньою роботою закладу: – з місцем проходження педпрактики (закладом освіти, його історією, традиціями, освітніми та виховними функціями, структурою); – з системою освітньої, позакласної та позашкільної роботи закладу, з порядком ведення шкільної документації (у процесі бесіди з директором школи чи заступником директора з навчальної і виховної роботи); – роботою методичного кабінету та змістом роботи методичного об'єднання вчителів української мови та літератури; – зі специфікою позакласної роботи. 2.2. Екскурсія закладом освіти (ознайомлення з кабінетом української мови та літератури, їдальнею, бібліотекою тощо). 2.3. Розподіл студентів за класними керівниками. Знайомство з класним керівником, учнями класу, освітнім середовищем. 2.4. Ознайомлення з системою громадських доручень учнів, методикою їх періодичної зміни. 2.6. Опрацювання змісту модельних та навчальних програм, за якою працює вчитель-словесник, підручників, робочих зошитів, календарних і тематичних планів. 2.7. Вивчення плану виховної роботи класу, за яким закріплений студент-практикант. 2.7. Проведення індивідуальної роботи з учнями з метою виявлення їх інтересів, взаємовідносин. 2.8. Ознайомлення з учнівськими портфоліо
3. Основний	<i>Впродовж педагогічної практики:</i> 3.1. Освітня функція діяльності вчителя української мови та літератури. 3.1.1. Спостереження та наступний аналіз уроків у закріпленому класі, виховних заходів, запис своїх спостережень. 3.1.2. Ознайомлення з документацією класного керівника.

		3.1.3. Допомога вчителю-словеснику в підготовці дидактичного матеріалу до уроків та позаурочних заходів. 3.1.4. Самостійне проведення пробних і залікових уроків з української мови та літератури чи інтегрованого курсу. Самоаналіз проведених уроків. 3.2. Виховна робота класного керівника. 3.2.1. Бесіда з класним керівником про методи вивчення учнів. 3.2.2. Вивчення шкільної документації (особові справи, класний журнал, щоденники учнів, учнівські портфоліо, зошити, свідоцтва досягнень). 3.2.3. Спостереження за діяльністю учнів (навчальною, позакласною). 3.2.4. Оцінка освітнього середовища. 3.2.5. Проведення виховного заходу (за планом класного керівника). 3.3. Індивідуальна робота з учнями 3.3.1. Проведення індивідуальних бесід з учнями. 3.3.2. Проведення психолого-педагогічних спостережень за окремим учнем. 3.3.3. Оцінювання розвитку дитини в таких сферах: соціально-емоційний розвиток; мовленнєві уміння та навички; когнітивний розвиток; розвиток творчих здібностей; фізичний розвиток.
4. Підсумковий		<i>По завершенню педагогічної практики:</i> 4.1. Оформлення звітної документації практики. 4.2. Участь у підсумковій конференції за результатами проходження практики. 4.3. Оцінка результатів проходження практики керівником практики від випускових кафедр.
Виробнича педагогічна практика		
Термін		Навчальні елементи
7 семестр	8 семестр	
1-й тиждень (підготовчий етап)	1-й тиждень (підготовчий етап)	– участь у Настановній конференції з організації практики; - ознайомлення з Положенням про виробничу (педагогічну) практику; - знайомство з педагогічним складом колективу; – ознайомлення з нормативними документами закладу загальної середньої освіти, де організовано виробничу педагогічну практику; – складання під керівництвом учителя та керівника практики індивідуального плану роботи на час проходження практики; – ознайомлення з матеріальною базою місця практики; - ознайомлення з навчальними програмами з вивчення української мови та літератури в НУШ, за якими навчаються учні бази практики; – ознайомлення з календарно-тематичним планування уроків української мови та літератури, а також планів позакласної роботи; – спостереження за роботою досвідчених учителів ЗЗСО, за структурою та типологією їхніх уроків, за технологією підготовки й проведення уроків різних типів;

		- ознайомлення з планами гурткової та факультативної роботи в ЗЗСО; - спостереження за методикою застосування сучасних методів та прийомів навчання української мови та літератури на аспектних уроках та уроках розвитку зв'язного мовлення; - спостереження за роботою учнів на уроках із української мови та літератури, визначення психологічних чинників, що впливають на процес їх навчання; - вивчення матеріалу про специфіку роботи учителя з учнями з особливими потребами (врахування елементів <i>інклюзії</i>).
2–4-й тижні (організаційно-діяльнісний)	2–6-й тижні (організаційно-діяльнісний)	– проходження діяльнісного етапу педагогічної практики в закладі згідно з індивідуальним планом; – підготовка та проведення всіх уроків української мови та літератури за розкладом учителя; – підбір дидактичних матеріалів до проведення залікових уроків з української мови та літератури; – застосування сучасних методів і прийомів навчання на уроках української мови та літератури; - підготовка і проведення уроків із застосуванням ІКТ; – робота над розв'язанням актуальної науково-методичної проблеми, що має безпосередній стосунок до теми курсової роботи; - складання плану та проведення гурткового заняття для учнів 5-9 класів (за вибором); – взаємовідвідування занять і позааудиторних заходів, підготовлених іншими студентами-практикантами; - здійснення аналізу уроків; - складання сценарію та проведення позакласного заходу у 5-9 класах (за вибором) та його аналіз; - спостереження за класом, у якому виконував обов'язки класного керівника та написання психолого-педагогічної характеристики класу; - спостереження за поведінкою та навчанням учнів на уроках та написання психолого-педагогічної характеристики учня; – добір завдань для самостійної та індивідуальної роботи з української мови та літератури для учнів з особливими потребами; - проведення щотижневої години класного керівника; – участь у нарадах, педрадах та батьківських зборах; – проведення залікових уроків з української мови та літератури та їх аналіз; – проведення та перевірка самостійних робіт учнів; – проведення виховної бесіди профорієнтаційного спрямування.
підсумковий етап	підсумковий етап	– підготовка звітних матеріалів за підсумками виробничої педагогічної практики; – підготовка та подання звітної документації керівникові практики для оцінювання; – захист матеріалів педагогічної практики на підсумковій конференції або засіданні «круглого столу» на філологічному факультеті або кафедрі.

У п'ятиденний термін після закінчення практики студент зобов'язаний подати керівнику практики звітну документацію. **До обов'язкової підсумкової документації відносять:**

Ознайомлювальна педагогічна практика
1. Звіт студента-практиканта про проходження ознайомлювальної педагогічної практики. 2. Щоденник ознайомлювальної практики, у якому відображено: – детальний опис кожного дня практики; – спостереження й аналіз уроків, які відвідав студент-практикант; – спостереження й аналіз виховних заходів, які відвідав студент-практикант; – опис і аналіз педагогічних ситуацій, що спостеріг студент під час перебування на практиці; – план і зміст виступу перед батьками (тема за вибором); – інформаційний та дидактичний матеріал для проведення виховного заходу з однієї із запропонованих тем (сценарій).
Навчальна педагогічна практика
1. Характеристика студента-практиканта від бази практики. 2. Звіт студента-практиканта про проходження педагогічної практики. 3. Щоденник спостережень. 4. Сценарій виховного заходу, проведеного за планом виховної роботи класного керівника. 5. Психолого-педагогічна характеристика класу. 6. Психолого-педагогічна характеристика учня. 7. Дидактичний матеріал для проведення уроків з української мови та літератури. 8. Портфоліо студента-практиканта
Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»
1. Звіт студента-практиканта про проходження виробничої педагогічної практики «Нова українська школа» (5-7 класи). 2. Характеристика студента-практиканта від бази практики. 3. Щоденник педагогічних спостережень. 4. Спостереження й аналіз уроків, які відвідав студент-практикант. 5. Методична розробка (сценарій) проведеного виховного заходу з самоаналізом щодо досягнення виховних завдань. 6. Психолого-педагогічна характеристика класу. 7. Психолого-педагогічна характеристика учня. 8. Календарно-тематичне планування з української мови в конкретному класі на період проходження практики відповідно до навчальної програми. 9. Календарно-тематичне планування з української літератури в конкретному класі на період проходження практики відповідно до навчальної програми. 10. Розгорнуті конспекти (відеозаписи фрагментів уроку) 3 пробних уроки з української мови та 3 з української літератури. 11. Портфоліо студента-практиканта.
Виробнича педагогічна практика Ч. 1
1. Щоденник психолого-педагогічних спостережень, узагальнення педагогічного досвіду вчителів. 2. Індивідуальний план роботи на період практики. 3. Конспекти 7 обов'язкових проведених студентом уроків з української мови та 7 з української літератури. 4. Два розгорнуті конспекти записових уроків (1 з української мови, 1 з української літератури) з підписами керівників від бази практики та від кафедри. 5. Розгорнутий сценарій виховного заходу. 6. Психолого-педагогічна характеристика класу. 7. Психолого-педагогічна характеристика учня.

8. Характеристика на студента-практиканта з оцінкою вчителів-предметників від бази проходження практики (ЗЗСО) з печаткою й підписом керівника закладу.
9. Звіт з педагогічної практики (письмовий, відеозвіт, презентація, есе тощо).
Виробнича педагогічна практика Ч. II
1. Щоденник психолого-педагогічних спостережень, узагальнення педагогічного досвіду вчителів.
2. Індивідуальний план роботи на період практики.
3. Календарно-тематичне планування з української мови / літератури в конкретному класі на друге півріччя (скласти під керівництвом учителя).
4. Конспекти 12 обов'язкових проведених студентом уроків з української мови та 12 з української літератури.
5. 6 розгорнутих конспектів різнотипних залікових уроків (3 з української мови, 3 з української літератури (1 з яких з позакласного читання і 1 – з літератури рідного краю) з елементами нестандартних методик і дидактичним супроводом (засвідчений підписом учителя та керівника практики від кафедри й оцінений за підсумком проведення уроку) із <i>самоаналізом</i> цих уроків (відеофрагменти уроків).
6. Сценарій одного розгорнутого позакласного заходу (тижні української мови, бесіди, конференції, диспути, вікторини, ігри, екскурсії, брейн-ринги, випуск стіннівок тощо) з фаху в закріпленому класі.
7. Методичну розробку (або сценарій) виховного заходу, проведеного в закріпленому класі, із <i>самоаналізом</i> щодо досягнення виховних завдань.
8. Психолого-педагогічна характеристика класу з урахуванням методики «Визначення показників (критеріїв) вихованості школярів».
9. Психолого-педагогічна характеристика учня з урахуванням методики «Визначення показників (критеріїв) вихованості школярів».
10. Характеристика на студента-практиканта з оцінкою вчителів-предметників від бази проходження практики (ЗЗСО) з печаткою й підписом керівника закладу.
11. Звіт з педагогічної практики (письмовий, відеозвіт, презентація, есе тощо).

Форма підсумкового контролю: захист

Назва практики	Курс	Семестр	Форма підсумкового контролю	
Ознайомлювальна практика		3-4	захист	екзамен
Навчальна педагогічна практика	3	5	захист	диференційований залік
Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»	3	6	захист	екзамен
Педагогічна практика Ч. I	4	7	захист	диференційований залік
Педагогічна практика Ч. II	4	8	захист	екзамен

Система контролю та оцінювання

Система контролю здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
<https://www.chnu.edu.ua/media/mp1hio45/polozhennia-pro-osvitnii-protses.pdf>

Формами й методами контролю є: настановна конференція; самоконтроль студента-практиканта; виконання й оцінювання завдань практики; дистанційні та очні консультації; консультації методиста від випускової кафедри з адміністрацією закладу; підсумкова конференція.

Навчальна педагогічна практика		
1	Звіт студента-практиканта про проходження педагогічної практики.	5
2	Змістове наповнення щоденника психолого-педагогічних спостережень.	10
3	Спостереження й аналіз уроків, які відвідав студент-практикант.	20
4	Проведення виховного заходу за планом виховної роботи класного керівника.	10
5	Психолого-педагогічна характеристика класу.	5
6	Психолого-педагогічна характеристика учня.	5
7	Дидактичний матеріал для проведення уроків з української мови.	10
8	Дидактичний матеріал для проведення уроків з української літератури.	10
9	Підготовка портфоліо студента-практиканта.	10
10	Якість та креативність звітної документації.	5
11	Захист звіту студента-практиканта та участь у підсумковій конференції.	10
Загальна сума балів		100
Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»		
1	Звіт студента-практиканта про проходження виробничої педагогічної практики «Нова українська школа» (5-7 класи).	5
2	Змістове наповнення щоденника психолого-педагогічних спостережень.	10
3	Спостереження й аналіз уроків, які відвідав студент-практикант.	10
4	Методична розробка (сценарій) проведеного виховного заходу з самоаналізом щодо досягнення виховних завдань.	10
5	Психолого-педагогічна характеристика класу.	5
6	Психолого-педагогічна характеристика учня.	5
7	Календарно-тематичне планування з української мови в конкретному класі на період проходження практики відповідно до навчальної програми.	5
8	Календарно-тематичне планування з української літератури в конкретному класі на період проходження практики відповідно до навчальної програми.	5
9	Розгорнуті конспекти (відеозаписи фрагментів уроку) 3 пробних уроки з української мови.	10
10	Розгорнуті конспекти (відеозаписи фрагментів уроку) 3 пробних уроки з української літератури.	10
11	Підготовка портфоліо студента-практиканта.	10
12	Якість та креативність оформлення звітної документації.	5
13	Захист звіту студента-практиканта та участь у підсумковій конференції.	10
Загальна сума балів		100
Виробнича педагогічна практика		
№ п\п	Показники оцінювання	Максимальна кількість балів
І. Навчальна робота	Рівень проведення уроків української мови.	20
	Рівень проведення уроків української літератури.	20
	Організація і проведення позакласного заходу з фаху.	10

II. Методична робота	Надання методичної допомоги вчителю .	5
	Відвідування й аналіз уроків учителів та самоаналіз проведених залікових уроків.	5
III. Організаційно-виховна робота	Проведення виховних заходів.	10
	Профорієнтаційна робота студента.	8
IV. Підсумки практики	Оформлення звітної документації.	5
	Трудова дисципліна.	5
	Участь у роботі підсумкової конференції за результатами практики.	12
Максимальна кількість балів за 100-бальною шкалою, ECTS, за національною шкалою		100

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються відповідно до ЄКТС та національної шкали.

Навчальна педагогічна практика	
Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»	
Оцінка «відмінно» (90–100 балів, А)	Усі завдання практики виконані в повному обсязі, звіт оформлений за всіма вимогами й поданий у встановлений термін. Студент виявив уміння налагоджувати стосунки з учнями та вчителями, продемонстрував активність та ініціативність у процесі проходження практики.
Оцінка «добре» (80–89 балів, В)	Завдання виконані правильно, але недостатньо повно, звіт оформлений за всіма вимогами й поданий у встановлений термін. Студент виявив уміння налагоджувати стосунки з учнями та вчителями, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, не виявляє творчість, частково контролює власні навчальні дії.
Оцінка «добре» (70–79 балів, С)	завдання практики виконані, але неповно, у ході виконання завдань допускає незначні помилки. Практикант уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, шаблонно застосовує вивчений матеріал. Звітна документація оформлена згідно з вимогами.
Оцінка «задовільно» (60–69 балів, Д)	завдання практики виконані в неповному обсязі, у ході виконання завдань допущені помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. В оформленні щоденника допущені грубі неточності.
Оцінка «задовільно» (50–59 балів, Е)	завдання практики виконані, але допущені неточності. Звітна документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлений.
Оцінка «незадовільно» (35–49 балів, Fx)	завдання практики не виконані або виконані в неповному обсязі. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Виявлені проблеми встановлення контакту з педагогічним колективом, учнями, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності.
Оцінка «незадовільно» (з обов’язковим повторним курсом) (1-34 бали, F)	завдання практики не виконані.
Виробнича педагогічна практика	
Оцінка «відмінно» (90–100 балів, А)	ставиться за сумлінне виконання програми проходження педагогічної практики з української мови і літератури студентам, які: - одержали інструктаж на настановній конференції; - вчасно прибули до виробничої бази практики;

	- сумлінно виконували обов'язки студентів-практикантів; - проводили уроки на високому науково-методичному рівні; - більшість занять оцінені на «відмінно»; - продемонстрували вміння працювати з мовним та літературознавчим матеріалом в умовах Нової української школи; - апробували раціональні форми роботи на уроках; - застосовували ефективні методи і прийоми роботи на уроках та практичних заняттях зі студентами; - у першій половині практики в присутності одного з методистів провели заліковий захід із фаху на високому організаційному та методичному рівні; - відвідали та обговорили виховні заходи інших студентів-практикантів; - вивчили учнівський колектив; - ознайомилися з досвідом роботи вчителів-словесників навчального закладу; - якісно підготували та вчасно подали на перевірку звітну документацію з педпрактики; - на високому методичному рівні провели профорієнтаційну роботу.
Оцінка «добре» (80–89 балів, В)	ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які: - сумлінно виконували обов'язки студентів-практикантів; - одержали інструктаж на настановній конференції; - вчасно прибули до виробничої бази практики; - проводили уроки та заняття у ЗЗСО на достатньому науково-методичному рівні; - більшість уроків оцінені вчителями та методистами на «добре»; - намагалися апробувати раціональні форми роботи на уроках української мови і літератури, англійської мови; - застосовували ефективні методи і прийоми роботи на уроках української мови і літератури, англійської мови; - у присутності одного з методистів провели заліковий мовно-літературний захід профорієнтаційного спрямування у ЗЗСО; - відвідали та обговорили виховні заходи інших студентів-практикантів; - вивчили учнівський та студентський колективи; - ознайомилися з досвідом роботи кращих учителів-словесників навчального закладу; - на належному методичному рівні провели профорієнтаційну роботу в ЗЗСО.
Оцінка «добре» (70–79 балів, С)	ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які: - належно виконували обов'язки студентів-практикантів; - одержали інструктаж на настановній конференції; - вчасно прибули до виробничої бази практики; - проводили уроки та заняття у ЗЗСО на достатньому науково-методичному рівні; - більшість уроків оцінені вчителями та методистами на «добре»; - намагалися апробувати раціональні форми роботи на уроках української мови і літератури, англійської мови; - застосовували різноманітні методи і прийоми роботи на уроках української мови і літератури, англійської мови; - у присутності одного з методистів провели заліковий мовно-літературний захід профорієнтаційного спрямування у ЗЗСО; - відвідали виховні заходи інших студентів-практикантів;

	- вивчили учнівський колектив; - провели профорієнтаційну роботу в ЗЗСО; - мали незначні зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з педпрактики.
Оцінка «задовільно» (60–69 балів, D)	ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які: - виконували обов'язки студентів-практикантів із зауваженнями; - присутність у навчальному закладі була епізодичною; - проводили уроки на низькому науково-методичному рівні; - більшість занять оцінені вчителями та методистами на «задовільно»; - продемонстрували слабкі вміння працювати з мовознавчим матеріалом та текстом художнього твору; - епізодично використовували різноманітні форми роботи на уроках мови та літератури; - провели заліковий позакласний захід із української мови та літератури на низькому організаційному рівні; - ігнорували взаємовідвідування; - недостатньо вивчили учнівський колектив; - були відсутніми на настановній та підсумковій конференціях; - продемонстрували низький рівень сформованості професійно-педагогічних умінь; - мають суттєві зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з педпрактики.
Оцінка «задовільно» (50–59 балів, E)	ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які: - виконували обов'язки студентів-практикантів із зауваженнями; - присутність у навчальному закладі була епізодичною (у дні проведення уроків); - проводили уроки на низькому науково-методичному рівні; - більшість занять оцінені вчителями та методистами на «задовільно»; - продемонстрували слабкі вміння працювати з мовознавчим матеріалом та текстом художнього твору; - епізодично використовували різноманітні форми роботи на уроках мови та літератури; - провели заліковий позакласний захід із української мови та літератури на низькому організаційному та методичному рівні; - ігнорували взаємовідвідування; - недостатньо вивчили учнівський колектив; - були відсутніми на настановній та підсумковій конференціях; - продемонстрували низький рівень сформованості професійно-педагогічних умінь; - мають суттєві зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з педпрактики.
Оцінка «незадовільно» (35–49 балів, FX)	студент не виконав програми педагогічної практики. При отриманні незадовільної оцінки за практику студент зобов'язаний пройти її повторно у визначений керівником і вільний від занять в університеті час.
Оцінка «незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом) (1-34 бали, F)	Здобувач вищої освіти, який не виконав програму педпрактики з поважних причин, має право на проходження практики повторно. При повторному невиконанні завдань практики студент може бути відрахований із закладу вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної й наукової діяльності.

Рекомендована література

Ознайомлювальна педагогічна практика	
Нормативно-правові джерела	1. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru 2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.help/law/651-XIV/. 3. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf 4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного

	виховання дітей та учнівської молоді» [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1232729-14#Text 5. Положення про проведення практики студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (затверджене Вченою радою ЧНУ ім. Ю. Федьковича 31 серпня 2020 року, протокол № 7)) https://www.chnu.edu.ua/media/crlm2vzg/polozhennia-pro-provedennia-praktyky.pdf 6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затв. наказом МОНУ від 08.04.93. № 93 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 30.04.93 за № 35. Про затвердження Положення про пр... від 08.04.1993 № 93 (rada.gov.ua) 7. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv
Основна	1. Безперервна пропедевтична педагогічна практика: Методичні рекомендації для здобувачів вищої педагогічної освіти першого (бакалаврського) рівня другого року навчання / за ред. С. Т. Золотухіної. Харків : Планета-Принт, 2019, 42 с. 2. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. <i>Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України</i>. 2015. № 8. С. 87 – 95. 3. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. 4. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nop/NOP_Bezbaryernist.pdf 5. Наскрізна педагогічна практика : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб. / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. 336 с. 6. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів: збірник науково-методичних праць / За заг. ред. В. Є. Литнєва, Н. Є. Колесник, Т. В. Наумчук. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 425-431.
Додаткова	1. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа" [Електронний ресурс]. <i>Педагогічний пошук</i>. 2017. № 2. С. 3–6. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2017_2_3 2. Гаврищак Л., Машак С. Булінг як соціально-психологічне явище сьогодення [Електронний ресурс]. <i>Проблеми гуманітарних наук</i>. Серія : Психологія. 2018. Вип. 43. С. 52–63. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn_ps_2018_43_6 3. Гладун М. А., Сабліна М. А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва [Електронний ресурс]. <i>Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету</i>. 2018. Вип. 4. С. 33-43. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2018_4_6 4. Годецька Т. Нова українська школа на шляху вирішення проблеми булінгу [Електронний ресурс]. <i>Директор школи, ліцею, гімназії</i>. 2018. № 3. С. 69-77. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg_2018_3_12 5. Коротатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. <i>Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]</i>. Психолого-педагогічні науки. 2017. № 3. С. 99-106. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_3_14

	6. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н. П. Бочкор, Є. В. Дубровська, О. В. Залеська та ін. Київ : МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с. 7. Шабасєва Л. М. Нова українська школа: філософські основи обґрунтування [Електронний ресурс]. <i>Гілея: науковий вісник</i>. 2017. Вип. 125. С. 349-352. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_125_91
Інтернет ресурси	1. Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України» — Головна (intellect-ukraine.org) 2. Онлайн-курс «Недискримінаційний підхід у навчанні». [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5149 3. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». [Електронний ресурс]. Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra – Режим доступу: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5142 4. Всеосвіта. Спільнота активних освітян : веб-сайт. URL : https://vseosvita.ua 5. На урок. Освітній проєкт : веб-сайт. URL : https://naurok.com.ua/ 6. Нова українська школа : веб-сайт. URL : https://nus.org.ua/ 7. EdEra — студія онлайн-освіти. URL : https://www.ed-era.com/ 8. LearningApps.org : веб-сайт. URL : https://learningapps.org
Навчальна педагогічна практика	
Нормативно-правові джерела	1. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru 2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.help/law/651-XIV/. 3. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf 4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді» [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1232729-14#Text 5. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv 6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80# Text (дата звернення: 02.09.2022).
Основна	1. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. 2. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://decentralization.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf 3. Наскрізна педагогічна практика : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб. / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 336 с

	4. Семеног О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Фенікс, 2008. 288 с.
Додаткова	1. Башкір О.І. Місце портфоліо в системі контролю знань студентів. <i>Педагогіка та психологія</i>. Харків. 2015. Вип. 47. С. 54-61. 2. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа" [Електронний ресурс]. <i>Педагогічний пошук</i>. 2017. № 2. С. 3–6. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2017_2_3 3. Гаврищак Л., Машак С. Булінг як соціально-психологічне явище сьогодення [Електронний ресурс]. <i>Проблеми гуманітарних наук</i>. Серія : Психологія. 2018. Вип. 43. С. 52–63. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn_ps_2018_43_6 4. Гладун М. А., Сабліна М, А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва [Електронний ресурс]. <i>Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету</i>. 2018. Вип. 4. С. 33–43. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2018_4_6 5. Годецька Т. Нова українська школа на шляху вирішення проблеми булінгу [Електронний ресурс]. <i>Директор школи, ліцею, гімназії</i>. 2018. № 3. С. 69-77. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg_2018_3_12 6. Коропатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. <i>Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]</i>. Психолого-педагогічні науки. 2017. № 3. С. 99-106. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_3_14 7. Нова українська школа – все про НУШ у 2022 році. Режим доступу : https://odo.com.ua/blog/sovety-pokupatelyam/nova-ukrayinska-shkola-vse-pro-nush-u-2022-rotsi/ 8. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н. П. Бочкор, Є. В. Дубровська, О. В. Залеська та ін. Київ : МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с. 9. Шабасва Л. М. Нова українська школа: філософські основи обґрунтування [Електронний ресурс]. <i>Гілея: науковий вісник</i>. 2017. Вип. 125. С. 349-352. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_125_91
Інтернет ресурси	1. Онлайн-курс «Недискримінаційний підхід у навчанні». [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5149 2. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». [Електронний ресурс]. Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra – Режим доступу: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5142 3. Всеосвіта. Спільнота активних освітян : веб-сайт. URL : https://vseosvita.ua 4. На урок. Освітній проєкт : веб-сайт. URL : https://naurok.com.ua/ 5. Нова українська школа : веб-сайт. URL : https://nus.org.ua/ 6. EdEra — студія онлайн-освіти. URL : https://www.ed-era.com/ 7. LearningApps.org : веб-сайт. URL : https://learningapps.org
Виробнича педагогічна практика «Нова українська школа»	
Нормативно-правові джерела	1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. <i>Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року</i>. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/ 2. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru 3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.help/law/651-XIV/.

	4. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf 5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді» [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1232729-14#Text 6. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv
Основна	1. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. 2. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://decentralization.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf 3. Наскрізна педагогічна практика : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб. / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 336 с.
Додаткова	1. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа" [Електронний ресурс]. <i>Педагогічний пошук</i>. 2017. № 2. С. 3–6. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2017_2_3 2. Гаврищак Л., Машак С. Булінг як соціально-психологічне явище сьогодення [Електронний ресурс]. <i>Проблеми гуманітарних наук</i>. Серія : Психологія. 2018. Вип. 43. С. 52–63. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn_ps_2018_43_6 3. Гладун М. А., Сабліна М, А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва [Електронний ресурс]. <i>Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету</i>. 2018. Вип. 4. С. 33-43. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2018_4_6 4. Годецька Т. Нова українська школа на шляху вирішення проблеми булінгу [Електронний ресурс]. <i>Директор школи, ліцею, гімназії</i>. 2018. № 3. С. 69-77. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg_2018_3_12 5. Коропатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. <i>Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки</i>. 2017. № 3. С. 99-106. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_3_14 6. Нова українська школа – все про НУШ у 2022 році. Режим доступу : https://odo.com.ua/blog/sovety-pokupatelyam/nova-ukrayinska-shkola-vse-pro-nush-u-2022-rotsi/ 7. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н. П. Бочкор, Є. В. Дубровська, О. В. Залеська та ін. Київ : МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с. 8. Шабасва Л. М. Нова українська школа: філософські основи обґрунтування [Електронний ресурс]. <i>Гілея: науковий вісник</i>. 2017. Вип. 125. С. 349-352. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_125_91
Інтернет ресурси	1. Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України» — Головна (intellect-ukraine.org) 2. Онлайн-курс «Недискримінаційний підхід у навчанні». [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5149

	3. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». [Електронний ресурс]. Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra – Режим доступу: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5142 4. Всеосвіта. Спільнота активних освітян : веб-сайт. URL : https://vseosvita.ua 5. На урок. Освітній проєкт : веб-сайт. URL : https://naurok.com.ua/ 6. Нова українська школа : веб-сайт. URL : https://nus.org.ua/ 7. EdEra — студія онлайн-освіти. URL : https://www.ed-era.com/ 8. LearningApps.org : веб-сайт. URL : https://learningapps.org
Виробнича педагогічна практика	
Нормативно-правові документи	1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. <i>Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року.</i> https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/ 2. Закон «Про повну загальну середню освіту» режим доступу https://yuricom.com/legal_news/16-sichnia-2020-roku-pryjniato-zakon-pro-povnu-zahalnuseredniu-osvitu/ 3. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти в Чернівецькому національному університеті https://www.chnu.edu.ua/media/crlm2vzg/polozhennia-pro-provedennia-praktyky.pdf 4. Постанова КМ України від 14.12.2016 № 1033 «Про внесення змін до Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1033-2016-%D0%BF#n2 5. Професійний стандарт вчителя за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf 6. Концептуальні засади реформування середньої школи. Нова українська школа режим доступу https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf
Основна	1. Береш О. І., Гнаткович Т. Д., Ківежій О. В. Шкурда М. І. Українська мова. 5–9 класи. Програми факультативних курсів для загальноосвітніх навчальних закладів. Ужгород : Гражда, 2015. 68 с. 2. Наскрізна педагогічна практика : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб. / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 336 с. 3. Остапенко Н., Симоненко Т., Руденко В. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2016. 248 с. 4. Пентиліук М.І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : збірник статей. К.: Ленвіт, 2011. 256 с. 5. Пентиліук М. І. Окуневич Т. Г. Сучасний урок української мови. Х., 2007. 176 с. 6. Семеног О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Фенікс, 2008. 288 с. 7. Семеног О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 224 с. 8. Шуляр В. Сучасний урок української літератури : монографія . Миколаїв : Іліон, 2014. 553 с.
Додаткова	1. Вітченко А., Вітченко А. Компетентнісний підхід у сучасній вищій освіті: освітня інновація чи реформаторський симулякр доби постмодерну? <i>Вища школа.</i> 2019. № 4. С. 52-66.

	2.Голуб Н. Б. Метод проектів на уроці української мови в школі. <i>Українська мова і література в школі</i>. 2013. № 8. С. 15–19. 3.Гриценюк І. Проектна діяльність як засіб розвитку підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих кадрів. <i>Вища школа</i>. 2019. № 3. С. 45-53. 4. Овдійчук Л. Естетичні засади вивчення біографії письменника на уроках української літератури в школі. <i>Теорія і методика навчання української літератури: актуальні проблеми</i>. Збірник наукових праць / Наук. ред. і упоряд. Логвіненко Н. К. : Педагогічна думка, 2015. С. 247-259. 5. Омельчук С. А. Навчання морфології української мови на засадах дослідницького підходу: теорія і практика: [монографія]. К. : Генеза, 2014. 368 с. 6. Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посіб. Кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук К. : Ленвіт, 2015. 320 с. 7. Ханчук І., Янкович О. «Перезавантаження» уроку літератури: методика «DAILY 5» (Щоденні 5») для формування ключових компетентностей в учнів середньої школи. <i>Українська мова і література в школах України</i>. 2018. № 11. С. 9-13.
Модельні програми	Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи. Мовно-літературна галузь. https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku
Інтернет ресурси	http://gorodenok.com/конспекти-уроків/ https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/ http://getalosveta.blogspot.com/p/blog-page_40.html http://ukrmogim.blogspot.com/p/blog-page_9409.html http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page_55.html http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/ http://nico-ukr.at.ua/news/kalendarni_plani/1-0-3 http://osvita.ua/school/lessons_summary/mova/ https://mon.gov.ua/ www.imzo.gov.ua - Бібліотека української літератури: https://www.ukrlib.com.ua/ - EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: https://exlibris.org.ua/